

Köszöntelek Benneteket közel a liturgikus év végéhez, mely stílusosan a világvégéről szól. Ha a baljós hírekre rémüldözni kezdenénk, halljátok meg Jézus megnyugtató szavát: Békesség legyen veletek!

Félelemkeltés nélkül is megbánhatjuk bűneinket... Szeressen minket a mindent adó Isten, bocsássa meg vétkeinket, és vezessen bennünket az örök életbe...

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, Te nem lehetsz a félelem Istene, akit csak rettegve szerethetünk. Szabadíts hát meg minket a félelmeinktől; Te, aki élsz és szeretsz örökkön örökké.

Evangélium Lukács könyvéből (21,5-19.)

Amikor némelyek azt mondták a templomról, hogy az gyönyörű kövekkel és fogadalmi ajándékokkal van díszítve, ő így szólt: „Jönnek olyan napok, amikor ezekből, amiket itt láttok, nem marad kő kövön, amit le ne rombolnának.”

Ekkor azt kérdezték tőle: „Mester, mikor lesz ez, és mi lesz annak a jele, hogy ez elkezdődik?” Ő pedig így válaszolt: „Vigyázzatok, hogy meg ne tévesszenek titeket! Mert sokan jönnek majd az én nevemben, és azt mondják: Én vagyok! - meg azt: Az idő közel jött! De ti ne kövessétek őket.

És amikor háborúk zaját és lázadások hírét halljátok, ne rettenjete meg, mert ezeknek előbb meg kell történniük, de nem jön mindjárt a vég.”

Azután így folytatta: „Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad, mindenfelé nagy földrengések, járványok és éhínségek lesznek, rettenetes dolgok történnek, és hatalmas jelek tűnnek fel az égen.”

„De még ezek előtt kezet emelnek rátok, és üldöznek titeket; átadnak benneteket a zsinagógáknak, és börtönbe vetnek, királyok és helytartók elé vezetnek titeket az én nevemért.

De ez alkalom lesz nektek a tanúságtételre. Határozzátok el szívetekben, hogy nem gondoltok előre a védekezésre, mert én adok nektek szájat és bölcsességet, amelynek nem tud ellenállni, vagy ellene mondani egyetlen ellenfelet sem. Kiszolgáltatnak titeket még a szülők, testvérek, rokonok és barátok is, egyeseket meg is ölnek közületek, és mindenki gyűlöl majd titeket az én nevemért.

De egyetlen hajszál sem vész el a fejeteokről. Állhatatosságotokkal nyeritek meg majd a lelketeket.”

A világ végéről az apokaliptikus vallások képviselői beszélnek ma is, szaktudósok a kollapszológiáról írnak, de vannak akik az atomkatasztrófáról. Tudjuk, hogy a kollapszológia nem vallási hiedelem, és készülnünk is kell rá. De a most hallott történet az vallási hiedelem. Mégpedig az Ószövetségen alapuló újszövetségi változat. A kérdés csak az, hogy mi köze ennek Jézushoz?

1) Az ószövetségi elképzelés

A Bibliában a végidőkről az olvasható, hogy Isten ugyan jónak teremtette a világot, de az ember bűnt követett el, és ez a bűn és gonoszság elhatalmasodott a világon. Isten próbált beavatkozni a világ megújítása érdekében, ezt szolgálták a próféták és az eljövendő Messiás,

de a bűn gonoszága egyre nagyobb méreteket ölt. Ezért Isten a történelemben egyszer büntetni fog, ezt egy Emberfiához hasonló alak hajtja végre. És ez az isteni büntetés végleges lesz.

Az ószövetségi történethez tartozik, hogy Isten akkor új földet és új eget teremt, és új embert. Ez az ember új szívet kap, nem fog vétkezni, mindenben engedelmeskedni fog Istennek. A népek is megtérnek és mind Sion hegye köré gyűlnek, és Izrael Istenét fogják imádni. A nemzetek lándzsákból sarlót készítenek. A természet is megújul, egy nagy „állatövoda” lesz: együtt lesz a farkas a bárányal, párdac a gödölyével, és kisgyermek terelgeti a vadállatokat. Ez lesz Isten végső eszkatológiai uralma a világon.

2) Az újszövetségi változat

Az ószövetségi elképzelés mintájára készült el az újszövetségi változat.

A zsidók – a római elnyomás alatt nyögve – egyre nagyobb reménységgel várták a felszabadító Messiást. Akkor Izraelben megjelenik egy ember, Keresztelő János, aki hatalmas szónokként hirdeti a Messiás érkezését. Vízbemerítő mozgalmá az egész országot megmozgatja. És mint tudjuk, akkor érkezik Jánoshoz a Názáreti rokon, Jézus, aki nem várt változáson megy át, és egy új Isten örömhírével járja be az országot, és csodálatos dolgokat művel a nép közt. A Messiásváró népben felcsillan a remény, hogy eljött a várva várt Messiás. Reményük szárnyaszegetté vált Jézus Örömhírén, mely egyáltalán nem Izrael gazdagságát, hatalmát és nagyságát képviselte és egy új Istent. A nép vezérei ezért kivégeztették, mint egy utolsó rab-szolgát.

Tanítványai is üldözöttek lettek. De akadt egy Saul nevű farizeus, aki rendőrkopóként megismerve Jézus követőit, felismerte a lehetőséget, hogy a halála után is élő Jézust behelyezze a próféták által megjövendölt Messiás szerepbe. Aki nagyobb felszabadító lesz, mint egy földi messiás, mert az egész emberiség vétkét a maga véres emberáldozatával megváltotta. És ha meg is ölték őt, mégis ő lesz a próféták által megjövendölt Emberfia, aki hamarosan újra eljön, hogy az Isten végítéletét végrehajtsa és elhozza az új eget és új földet, nem csak Dávid királyságát, hanem az Isten országát.

3) Jézus és az apokaliptika

Ezzel szemben Jézus fellépése és egész működése másról szólt. Az újszövetségi könyvekben, a négy evangéliumban is, és az apostoli levelekben, de különösen Pál leveleibe átmertődik a közeli parúzia (Jézus újra eljövetele) és a világvége várása. Miután nem következik be még annak a nemzedéknek életében, Pál figyelmezteti a tesszalonikaiakat második levelében (2,1-4), és korrigálja előző álláspontját, azaz távolabb helyezi a parúzia időpontját. *„Majd ha elhatalmasodik az elpártolás, és a kárhozat fia ül Isten templomában és istennek akar látszani”,* akkor jön el az Úr.

A mezítlábas Jézus ezekkel szemben azt hirdette: „Térjete meg és köztetek lesz az Isten Országá!”. A „metanoiete” – mint tudjuk – a gondolkodás és életalakítás megfordításáról szól. A mi leegyszerűsített megfogalmazásunkban a vevésről át kell állnunk az adásra, az uralkodásra törekvésről a szolgálatra, az erőszak minden formájáról a szelídségre: a nem ütésre, nem visszaütésre, és a megbocsátásra. És akkor eljőhet a Földre az Isten országa. Jézusnak ez a programja profán társadalmi program. Az embernek kell cselekednie ahhoz, hogy elkerülhető legyen a világhatasztrófa, hogy megszűnjön az éhezés, a kizsákmányolás és a gyilkolás a Földön.

4) A Jézus két „jóslata”

Jeruzsálem pusztulása

A felolvasott evangéliumi részben bekeverve az apokaliptikus környezetbe Jeruzsálem pusztulása babonás jóslatként szerepel Lukácsnál és Máténál is, mint a világvége előképe, a logikus következmény helyett, amiről Jézus beszélt. A templom márvány falai és aranyozott kupolája összeomlik a zsidóság vérfürdős istenimádása, a pénz és hatalom imádása következtében, egy nagyobb hatalmasság, a római hadsereg által.

Követőinek üldözése

Tanítványainak is szól egy „jóslat”, ami szintén biztosan bekövetkező esemény: *„Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak!”*. Akit annak idején az új istenkép miatt üldöztek a vallás képviselői, az új emberkép miatt legyilkolta a politika, annak követője sem várhat jobb sorsot. Ha az Istene a Szeretet, és embereszménye a gazdagság, hatalom és erőszak elvetése, annak nincs helye semmilyen vallásban, és nincs helye a társadalomban sem. Jézus arra is figyelmeztetett, hogy követőire családi viszály is várhat!

Testvéreim!

Tény, hogy az egyes ember halála, és egyszer majd a Föld természetes megsemmisülése sem kerülhető el, de addig is a haláltól és világvégétől nem félni kell, hanem élni kell: szeretni egymást, szeretni az idegent, szeretni még az ellenséget is, mert a remélt hitbeli örök boldogságunk, a Mennyek országa is csak a földi mennyországra való törekvés útján teljesezhet be. Közben pedig, Jézus mondta: *„Egy hajszál sem fog elveszni a fejeteokről!”*

[Kovács László elmélkedése lehangzott 2025. november 16-án
a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]

Pieter Bruegel: A halál diadala (~1562)